Universitätsbibliothek Paderborn

Summmula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Triplex est bonu[m] matrimonij

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

☞ Scd̄o notandū. littera loqtur hic de apoſtatis. Vn̄ apoſtata ſic defi-
nit. Eſt temerarius receſſus a ſtatu fidei obedientie vel religionis Unde
triplex eſt apoſtata. ſcȝ a fide. ab obediencia. ⁊ a religione. A fide dꝛ aliq̃s
apoſtatare qn̄ dimittit catholicā fidē ⁊ adheret fidei hereticoꝝ vel alioꝛuȝ
infideliū. Ab obediencia dꝛ aliq̃s apoſtatare qn̄ facit q̄s ꝯtra dei vel cano-
nis p̄cepta. Et iſtā apoſtaſiā ꝯmiſerūt adā ⁊ eua qn̄ fecerūt ꝯtra dei p̄ce-
ptū. Tercia apoſtaſia eſt a religione. ⁊ eſt qn̄ aliq̃s religionē exit poſt pro-
feſſionē factā. et de tali apoſtaſia loqtur hic textus. Vn̄ primi apoſtate de
facto ſunt excōicati. ⁊ nō ſolū illi. ſed oēs eis adherentes. ſed ſcd̄i apoſtate
nō pn̄t ꝑhibere teſtimoniū in multis. tercij q̄uis receperūt ſacros ordines
tn̄ nō pn̄t miniſtrare in ſuis ordinib⁹ niſi facta diſpēſatione.

talis monachus post hoc
Si fugit ex clauſtro laycus conuerſus. et inde
.i. ꝯtraxerit mr̄imoniū s^e^ viro
Duxerit vxorem. cum crimen conſtat. ab iſto
mulier .i. iterū intret s^e^ ſuū
Hec eat. et repetat correctus apoſtata clauſtrum
.i. ſi fecit ꝓfeſſionē .i. matrimoniū
Si fuerit ſua nota profeſſio. coniugium ſtet
s^e^ ꝓfeſſionē .i. monachū ⁊ vxorē
Si nullam fecit. tamen illos equa voluntas
.i. diuidit .i. ꝯtinēter ſcȝ ambob⁹
Separat. vt caſte viuant iniungitur iſtis

¶ Hic autoꝛ determinat de monachis fugitiuis laycis ⁊ ꝯuerſis dicens
ſi aliq̃s monachus ꝯuerſus fugerit ex clauſtro ⁊ duxerit vxorē. ⁊ vxoꝛ in-
telligeret eū eſſe monachū fugitiuū. tūc ipa dꝫ euȝ relinquere ⁊ inducere ꝙ
redeat ad clauſtrū. ⁊ ipe ecōuerſo intrans clauſtrū dꝫ corrigi a ſupioꝛibus
monaſterij. ⁊ dꝫ manere in iſto. Si aūt ſcit ꝙ ipe exiuit clauſtrū ante ꝓfeſſi-
onē. vt in anno ꝓbatōis. tūc talis ꝯuerſus p̄t manere in matrimonio cuȝ
vxore ſua. nec tenetur redire ad monaſterium

☞ Primo notandū. ꝙ ꝯuerſus exiens clauſtrū poſt ꝓfeſſionē ⁊ annū ꝓ-
batōis. talis debet cogi redire ad clauſtrū ſuū. ⁊ debet ꝯdignā penitentiā
ꝓ tali exceſſu agere. Si aūt ante ꝓfeſſionē exeat ⁊ ducat vxoreȝ. p̄t cū illa
manere. qꝛ nōdū ligatus eſt ad clauſtrū. tn̄ ſi vxoꝛ ſua admittere voluerit
ambo caſte viuere poſſunt. ſi nō pn̄t reddāt mutuo debita

☞ Scd̄o notādū. exq̄ in pn̄ti lr̄a ſicut in p̄cedētib⁹ habitū eſt de mr̄imo-
nio. tūc eſt ſciendū ꝙ triplex eſt bonū matrimonij. ſcȝ fides. ſacramētū. ⁊ ꝓ-
les. Primū bonū eſt fides. qꝛ ibi eſt indiuiſibilis ꝯiūctio aiaꝝ ⁊ corporum
Scd̄m bonū eſt ſacramentū. qꝛ ibi nullū diuoꝛtiū debet celebrari. Terciū
eſt bonū ꝓlis. ſcȝ ad cultū dei. Et ꝓpter hoc fit triplex ꝯiūctio in matrimo-
nio. Primo ibi fit ꝯiūctio ſingularis. qꝛ ſolus vir ꝯiungit̄ mulieri. ⁊ ꝓpter
iſtam ſingularē ꝯiūctōnem oritur bonū fidei. qꝛ inter duas ꝑſonas eſt vna
dilectio. ſed ſi tercia ſupuenerit ſtatim remittitur dilectio. Secūdo. eſt ibi
ꝯiūctio indiuiſibilis. ⁊ ex hoc eſt ibi matrimonū qḋ eſt ſacramentū. Ter-

ſo ibi eſt ꝯiūctio vtilis. ⁊ ex hoc oritur bonū ꝓlis. qḋ generat̃ ꝑncipaliter
ad cultū dei. Et ergo triplex ꝯiūctio correſpondet triplici bono matrimo
nij. Vnā ꝯiūctio ſingularis correſpondet bono fidei. ſed ꝯiūctio indiuiſibi
lis bono matrimonij. ꝯiūctio vero vtilis bono ꝓlis

☞ Scḋo notādū. ꝙ in mr̃imonio eſt triplex actus ꝯiugalis. Quidā eſt
licitus. q̇dā fragilis. ⁊ q̇dā ꝓhibitꝰ. Actꝰ licitꝰ eſt triplex. q̇dā ſimplr̃ fit
ꝓpter ꝓlis generatōem. ⁊ iſte eſt actꝰ ꝟtutis ⁊ meritoriꝰ Scḋs fit in red
dēdo debitū thori. ⁊ iſte etiā eſt licitꝰ. qꝛ vir tenet̃ reddere mulieri debitū
carnis. Tercius eſt ꝓpter fornicatōem euitandā. Et h̄ eſt duplr̃. vel in cō
iuge. vel in ſe. ſi in ꝯiuge. tūc nō peccat. ſi aūt in ſe peccat. Scḋs actꝰ ꝯiuga
lis eſt fragilis. ⁊ iſte fit ꝓpter dilectōez. ⁊ h̄ duplr̃. vel ꝓpter dilectōez vxoriā
vel fornicariā. ſi vxoriā peccat venialr̃. ꝟbi grā aliquis dicat ſic. ego cogno
ſco vxorē meā ꝓpter ipſius dilectōem. ⁊ ſi nō eēt vxor mea ipam nō cogno
ſcerē. ⁊ in h̄ peccat venialr̃ Si aūt diligit eā fornicarie. tūc in h̄ peccat mor
taliter. ꝟbi grā dicat aliq̇s. ſi talis nō eſſet vxor mea adhuc vellē eā cogno
ſcere ſi poſſem. ⁊ ſic ibi eſt dilectio fornicaria. Tercius actus ꝯiugalis ē ꝓ
hibitus. ⁊ iſte fit pluribꝫ modis. Primo fit in tpe q̄ ꝓhibitū eſt ab eccliā.
ſcꝫ in aduētu dn̄i. in q̇dragesima. ⁊ tpe infirmitatis mulieris. ⁊ ſic ꝯñter in
q̇ttuor tpibꝫ anni. ⁊ in alijs multis in q̇bꝫ nō licꝫ exercere iura carnalia Itē
nō debēt fieri in locis ꝯſecratis. nec etiā debēt fieri ꝑ modū incitatōnis. qꝛ
quotienſcūqꝫ hō incitat ſeipm ad hoc peccat mortaliter.

☞ Vltimo notādū. ꝙ ſi ſit aliq̇s hn̄s vxorē ⁊ cognoſcat carnalr̃ ſororem
vxoris ſue. tūc dubitat̃ vtꝝ deinceps poſſit cognoſcere vxorē ſuā. Rn̄det̃
ſcḋm plures doctores ꝙ nō. ſꝫ ipe dꝫ ꝑpetue abſtinere. qꝛ iā vxor ſua vera cō
ſanguinea ſua ſeu affinis efficit̃ ex coitu ꝑpetrato cū ſorore vxoris. Et q̄rit̃
vlterius. vtꝝ talis dꝫ dimittere vxorē ſuā vel nō. Rn̄det̃ ſub diſtinctōne.
qꝛ vel talis cognouit ſororē vxoris ſciēter. vel ignorāter. ſi ignorāter nō pt
dimittere. qꝛ talis error nō operatur diuortiū. ſi aūt ſciēter fecerit. tunc vxor
pt ab eo ſepari. ſi aūt nō ſepant̃ tn̄ ipe vir debitū thori nō debet petere

¶ De vita ⁊ honeſtate clericorū

.i. inhibemus   ſacerdotum
Nolumus in domibus perſonas preſbyterorum
ſc mulieres   ſc ſacerdotis
Suſpectas eſſe. Mater ſoror atqꝫ ſororis
          ſc domibꝫ   .i. ꝯſanguinee
Filia vel fratris in eis ſint vel prope neptes
ſc ſacerdotes   .i. īfirmis .i. pſbyteris .i. paupibꝫ
Hi pro poſſe ſuo miſeris. ſocijs. vel egenis
          tpalia   .i. bn̄faciāt fidelibꝫ xpi
Et chriſti ſeruis ſua dent et commoda preſtent
          ſc ſacerdotes   .i. ꝓhibitoꝝ
Hoſpitij. nec ſint hi luſores vetitorum
          .i. ſicut   .i. taxilloꝝ
Ludorum. velut eſt alee. globi. deciorum